

Asesiad o'r Effaith ar Degwch a Chydraddoldeb (AEDCh)

Fersiwn 3.6 Mai 2017

Diben yr asesiad hwn yw cyflwyno gwybodaeth gytbwys i gefnogi'r gwaith o wneud penderfyniadau a hyrwyddo dulliau gwell o weithio yn unol â chydraddoldeb (Deddf Cydraddoldeb 2010), hyrwyddo'r Gymraeg (Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011), datblygu cynaliadwy (Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015), a phedwar paramedr y drafodaeth ynghylch tegwch a nodwyd gan Gomisiwn Tegwch Casnewydd (Adroddiad Llawn CTC i'r Cyngor 2013).

Cwblhawyd gan: Deborah Weston **Rôl:** Pennaeth Addysg Cynorthwyol - Adnoddau

Pennaeth Gwasanaeth: Sarah Morgan **Dyddiad:** 16/02/2021

Rwy'n cadarnhau bod y Pennaeth Gwasanaeth uchod wedi cymeradwyo cynnwys yr asesiad hwn

Ydw/Nac ydw

Ar ôl cwblhau'r Asesiad hwn, eich cyfrifoldeb chi fydd ei gyflwyno i
impact.assessment@newport.gov.uk

1. Enw a disgrifiad o'r polisi/cynnig sy'n cael ei asesu. Amlinellwch ddiben y polisi.

Mae cyrff llywodraethu Ysgol Gynradd Gaer ac Ysgol Gynradd Maesglas, ynghyd â Chyngor Dinas Casnewydd, yn cynnig defnyddio'r pwerau a roddir iddynt dan Reoliadau Ffederasiwn Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2014 i sefydlu **Partneriaeth Ysgolion Cynradd Gaer a Maesglas**.

Mae'r term 'ffederasiwn' yn disgrifio cytundeb ffurfiol a chyfreithiol lle mae'r ysgolion ynghlwm yn gweithio gyda'i gilydd mewn partneriaeth ffurfiol gan rannu'r trefniadau llywodraethiant dan un corff llywodraethu. Wrth sefydlu'r ffederasiwn, bydd un corff llywodraethu newydd yn disodli'r cyrff llywodraethu presennol a bydd ganddo gyfrifoldeb dros yr oruchwyliaeth strategol dros y ddwy ysgol.

Mae'r ddwy ysgol wedi gweithio ar y cyd ers mis Ebrill 2019 ac wedi rhannu un Pennaeth Gweithredol ers hynny. Mae'r cyrff llywodraethu wedi ymgynghori â'r ALI ac mae bob parti'n cefnogi'r cynnig.

Nod y Ffederasiwn yw i'r ddwy ysgol weithio mewn partneriaeth i:

- ddatblygu'r arfer rhagorol a rennir sy'n gwarantu profiadau ardderchog a mwy o gyfleoedd i ddisgyblion a staff,
- datblygu'r nodau cyffredin a dulliau dysgu ac addysgu adfyfyriol fydd yn sicrhau bod y ddwy gymuned yn elwa ar addysg o safon, a
- Bydd hyn yn sicrhau deilliannau cadarnhaol sylweddol a safonau gwell i gymunedau'r ddwy ysgol.

Bydd hyn yn sicrhau deilliannau cadarnhaol sylweddol a safonau gwell i gymunedau'r ddwy ysgol.

2. Amlinellwch sut rydych chi wedi/sut byddwch chi yn cynnwys rhanddeiliaid y bydd y polisi/cynnig hwn yn effeithio arnynt

Mae Rheoliadau Ffederasiwn Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2014 yn amlinellu'r gofyniad statudol i geisio barn rhanddeiliaid ar gynigion ffedereiddio. Bydd ymgynghoriad ffurfiol yn galluogi'r holl rhanddeiliaid i gael gwybod mwy am y cynnig.

Oherwydd y sefyllfa bresennol o ran iechyd y cyhoedd yn y DU, ac er mwyn helpu i gyfyngu ar ledaeniad y coronafeirws, ni fydd unrhyw ddigwyddiadau galw heibio cyhoeddus yn cael eu trefnu yn ystod yr ymgynghoriad hwn. Yn hytrach, gellir cyflwyno cwestiynau naill ai i'r Gwasanaeth Addysg neu i'r Pennaeth Gweithredol, gyda swyddogion a'r ddau gorff llywodraethu yn cydweithio i ddarparu ymateb o fewn 7 diwrnod, gan alluogi rhanddeiliaid i gyflwyno ymatebion gwybodus erbyn y dyddiad cau.

Bydd ymgynghoriad ffurfiol yn dechrau yn gynnar yn nhymor yr haf 2021 ac yn para am gyfnod o 6 wythnos o leiaf. Yn dilyn hyn, bydd adroddiad ar yr ymgynghoriad yn cael ei baratoi a fydd yn amlinellu unrhyw sylwadau sy'n dod i law. Yn ystod ail hanner tymor yr haf 2021, bydd pob corff llywodraethu'n penderfynu a ydynt yn awyddus i fwrw ymlaen â'r cynnig i gael cymeradwyaeth ffurfiol Aelod Cabinet dros Addysg a Sgiliau Cyngor Dinas Casnewydd.

Ar ôl ei gymeradwyo, bydd y Cyngor yn cefnogi sefydlu'r corff llywodraethu unigol newydd, ac ethol a phenodi llywodraethwyr i'r ffederasiwn. Cynigir i'r ffederasiwn ddod i rym o 1 Ionawr 2022, ac ar yr adeg honno bydd y ddau gorff llywodraethu presennol yn peidio â gweithredu.

3. Pa wybodaeth/dystiolaeth sydd gennych am rhanddeiliaid? (E.e. barn, anghenion, defnydd o wasanaethau ac ati.) Nodwch yr holl dystiolaeth sy'n berthnasol yn eich barn chi.

Mae Rheoliadau Ffederasiwn Ysgolion a Gynhelir (Cymru) 2014 yn amlinellu'r gofyniad statudol i geisio barn rhanddeiliaid ar gynigion ffedereiddio. Rhanddeiliaid yw'r rhai sy'n uniongyrchol gysylltiedig â'r ddwy ysgol y mae'r cynnig hwn yn effeithio arnynt, ac felly bydd gwahoddiad i ymgysylltu â'r broses ymgynghori yn cael ei roi i'r grwpiau canlynol:

- Y staff a gyflogir yn Ysgol Gynradd Gaer ac Ysgol Gynradd Maesglas;
- Rhieni, gofalywyr a gwarcheidwaid disgyblion Ysgol Gynradd Gaer ac Ysgol Gynradd Maesglas;
- Disgyblion Ysgol Gynradd Gaer ac Ysgol Gynradd Maesglas;
- Undebau'r athrawon a'r staff cynorthwyol sy'n cynrychioli'r athrawon a'r staff a gyflogir gan Ysgol Gynradd Gaer ac Ysgol Gynradd Maesglas;
- Aelodau Ward lleol y ddwy ysgol;
- Penaethiaid pob ysgol yn ardal clwstwr John Frost;
- Y Gwasanaeth Cyflawni Addysg ar gyfer De-ddwyrain Cymru;
- Estyn

Bydd trefniadau i ymgysylltu â disgyblion y ddwy ysgol yn cael eu gwneud yn lleol drwy'r Pennaeth Gweithredol.

4. Effaith ar y Gymraeg a Chydraddoldeb

Nodwedd Warchoddedig	Effaith:			Rhowch ragor o fanylion am natur yr effaith yn yr adran isod. A yw'n: 1. Hyrwyddo cyfle cyfartal 2. Hyrwyddo cydlyniad cymunedol 3. Helpu i leihau gwahaniaethu/aflonyddu/erlid yn anghyfreithlon?
	Cadarnha	Negyddol	Nid y naill	
Oedran	☐	☐	☒	Nid yw'r cynnig hwn yn ffafrio nac yn gwahaniaethu yn erbyn y nodwedd warchoddedig hon. Bydd ystod oedran y disgyblion sy'n mynychu'r ddwy ysgol gynradd yn aros yr un fath ac nid oes newid i gapasiti'r naill ysgol.
Anabledd	☐	☐	☒	Nid oes unrhyw dystiolaeth sy'n awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd warchoddedig hon.
Ailbennu rhywedd / trawsryweddol	☐	☐	☒	Nid oes unrhyw dystiolaeth sy'n awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd warchoddedig hon.
Priodas neu bartneriaeth sifil	☐	☐	☒	Nid oes unrhyw dystiolaeth sy'n awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd warchoddedig hon.
Beichiogrwydd neu famolaeth	☐	☐	☒	Nid oes unrhyw dystiolaeth sy'n awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd warchoddedig hon.
Hil	☐	☐	☒	Nid oes unrhyw dystiolaeth sy'n awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd warchoddedig hon.
Crefydd neu Gred neu ddiffyg cred	☐	☐	☒	Nid oes unrhyw dystiolaeth sy'n awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd warchoddedig hon.
Rhyw / Hunaniaeth Rhywedd	☐	☐	☒	Nid oes unrhyw dystiolaeth sy'n awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd warchoddedig hon.
Cyfeiriadedd Rhywiol	☐	☐	☒	Nid oes unrhyw dystiolaeth sy'n awgrymu y bydd y cynnig yn cael effaith anghymesur ar bobl sy'n rhannu'r nodwedd warchoddedig hon.

Nodwedd Warchoddedig	Effaith:			Rhowch ragor o fanylion am natur yr effaith yn yr adran isod. A yw'n: 1. Hyrwyddo cyfle cyfartal 2. Hyrwyddo cydlyniad cymunedol 3. Helpu i leihau gwahaniaethu/aflonyddu/erlid yn anghyfreithlon?
	Cadarnha	Negyddol	Nid y naill	
Y Gymraeg	☐	☐	☒	Bydd y plant a gaiff fudd o'r cynnig yn manteisio ar bob agwedd o'r Cwricwlwm Cenedlaethol, gan gynnwys y Cwricwlwm Cymraeg. Nid yw'r cynnig yn effeithio ar gynlluniau'r Cyngor i ddatblygu a hyrwyddo darpariaeth gyfrwng Cymraeg ar draws y Ddinas. Cydnabyddir felly na fydd y cynnig hwn yn cyfrannu at dargedau'r Cyngor mewn perthynas â Cymraeg 2050.

5 Sut mae eich cynnig wedi gwreiddio a blaenoriaethu'r egwyddor datblygu cynaliadwy wrth ei ddatblygu?

Egwyddor Datblygu Cynaliadwy	A yw eich cynnig yn dangos eich bod wedi bodloni'r egwyddor hon? Disgrifiwch sut.
 <p>Long Term</p> <p>Cydbwysu angen byrdymor ag anghenion hirdymor</p>	Bydd y cynnig yn cydbwysu anghenion byrdymor ag anghenion hirdymor gyda'r ddwy ysgol gynradd yn cydweithio drwy un corff llywodraethu fydd yn galluogi'r ysgolion i godi safonau a chynnal y ddarpariaeth drwy rannu adnoddau, staff, arbenigedd, a chyfleusterau ac arfer gorau. Bydd y cynnig hefyd yn gwella cyfleoedd i weithgareddau disgyblion, datblygiad proffesiynol staff, a datblygu rheolwyr canol dros yr hirdymor. Dylid ystyried ffederasiwn yn ymrwymiad hirdymor, ac nid fel opsiwn dros dro i ddatrys problem. Wrth fwrw ymlaen â'r cynnig hwn, mae'r ALI a'r cyrff llywodraethu wedi ystyried yn fanwl y manteision a'r risgiau o sefydlu ffederasiwn mewn perthynas â'r effaith ar gyraeddiadau plant a phobl ifanc. Wedi dweud hynny, mae Rheoliadau Ffederasiwn 2014 yn caniatáu ysgolion unigol i adael ffederasiwn, ac i ffederasiwn gael ei ddirymu.
 <p>Collaboration</p> <p>Cydweithio i gyflawni amcanion</p>	Bydd y ffederasiwn yn galluogi Ysgol Gynradd Gaer ac Ysgol Gynradd Maesglas i barhau i gydweithio a chael gweledigaeth a diben a rennir o ran yr hyn sydd angen ei wneud i wella cyflawniad a chyrhaeddiad ymhob lefel ar draws y bartneriaeth. Drwy gydweithio, bydd y naill ysgol yn cynorthwyo'r llall mewn cyfnod o anhawster a gall cryfderau'r ysgol gyfrannu at ddysgu'r llall. Gall yr ysgolion drwy gydweithio helpu i gyflawni amcanion a gwelliant drwy helpu ei gilydd i fynd i'r afael â phroblemau a rhannu arbenigedd.

Egwyddor Datblygu Cynaliadwy	A yw eich cynnig yn dangos eich bod wedi bodloni'r egwyddor hon? Disgrifiwch sut.
 <p>Involvement</p> <p>Cynnwys pawb sydd â diddordeb a cheisio eu barn</p>	<p>Mae'r cynnig yn cael ei weithredu ar y cyd â chyrrff llywodraethu'r ddwy ysgol berthnasol. Cynhelir rhaglen lawn o ymgynghori ac ymgysylltu â'r rhanddeiliaid canlynol:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Staff y ddwy ysgol; • Rhieni, gofalywyr a gwarcheidwaid disgyblion sy'n mynychu'r ddwy ysgol • Y disgyblion sy'n mynychu'r ddwy ysgol; • Undebau addysgu a staff cynorthwyol yn cynrychioli'r ddwy ysgol; • Aelodau Ward lleol y ddwy ysgol; • Penaethiaid yn ardal clwstwr John Frost; • Y Gwasanaeth Cyflawni Addysg ar gyfer De-ddwyrain Cymru; • Estyn. <p>Yn dilyn y cyfnod ymgynghori ffurfiol, bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei baratoi a chaiff ei ddefnyddio gan y cyrrff llywodraethu ac i benderfynu a ddylid bwrw ymlaen â'r cynnig i'w gymeradwyo'n ffurfiol gan yr Aelod Cabinet dros Addysg a Sgiliau.</p>
 <p>Prevention</p> <p>Defnyddio adnoddau i atal problemau rhag digwydd neu waethygu</p>	<p>Mae'r Awdurdod Lleol yn gyfrifol am hyrwyddo safonau addysgol uchel a chyflawni addysg gynradd ac uwchradd effeithlon. Mae bod ag arweinwyr effeithiol yn ei ysgolion yn hanfodol i hyn. Amcan polisi Llywodraeth Cymru yw hyrwyddo cydweithrediad rhwng pob rhan o'r system addysg i wella deilliannau. Mae ffederasiwn ysgol yn ffordd fwy ffurfiol o ehangu cydweithrediad a hyrwyddo perthnasau gwaith agosach, a dyna yw'r brif fenter er mwyn cyflawni gweithio partneriaeth ffurfiol ymysg ysgolion i wella perfformiad a chulhau'r bwch cyflawniad i ddisgyblion difreintiedig.</p>
 <p>Integration</p> <p>Ystyried effaith ar bob nod lles ar y cyd ac ar gyrrff eraill</p>	<p>Mae'r cynnig hwn yn cefnogi Nodau Lles "Cymru ffyniannus", "Cymru fwy cyfartal" a "Chymru â chymunedau cydlynol" ac nid yw'n cael effaith niweidiol ar unrhyw un o'r Nodau Lles eraill.</p> <p>Hefyd, mae'r cynnig hwn yn cefnogi Amcan Lles Cyngor Dinas Casnewydd i "wella sgiliau, deilliannau addysgol a chyfleoedd cyflogaeth".</p>

6 A fydd y cynnig / polisi'n cael effaith anghyfartal ar ardal ddaearyddol benodol yng Nghasnewydd?

Mae'r cynnig yn effeithio'n benodol ar ddwy ysgol gynradd yn ward Gaer, a disgyblion sy'n mynychu neu'n debygol o fynychu Ysgol Gynradd Gaer ac Ysgol Gynradd Maesglas.

7 Sut mae'r cynnig / polisi'n perthyn i'r paramedrau trafod ynghylch Tegwch a nodwyd gan Gomisiwn Tegwch Casnewydd

Paramedr 1 – Triniaeth gyfartal wrth gydnabod gwahaniaeth

Os caiff y cynnig hwn ei gymeradwyo, bydd y ddwy ysgol yn parhau i gynnal eu hunaniaethau unigol o ran enw, diwylliant ac ethos, ac yn parhau i reoli eu cyllidebau unigol eu hunain. Y cwbl y mae'r trefniant hwn yn ei olygu yw y caiff un corff llywodraethu ei bennu i lywodraethu'r ddwy ysgol. Mae'r ddau gorff llywodraethu wedi gweithio gyda'i gilydd ers mis Ebrill 2019, ac ers hynny mae'r ddwy ysgol wedi'u rheoli gan un Pennaeth Gweithredol. Mae'r trefniant hwn wedi effeithio'n gadarnhaol ar y ddwy ysgol.

Paramedr 2 – Rhwymedigaethau ar y cyd rhwng dinasyddion a'r llywodraeth

Bydd y cynnig yn cefnogi'r ddwy ysgol i gydweithio mewn proses strwythuredig ffurfiol drwy rannu trefniadau llywodraethu a bod ag un corff llywodraethu fydd yn gwneud penderfyniadau er budd holl ysgol, staff a disgyblion y ffederasiwn hwnnw.

Paramedr 3 - Rhyng-ddibyniaeth a chilyddiaeth o fewn perthnasoedd cymunedol

Drwy fynd i mewn i ffederasiwn ffurfiol, bydd y ddwy ysgol yn parhau i gydweithio dan arweinyddiaeth a rennir i ddefnyddio eu cryfderau i wella safonau ledled y ffederasiwn a mynd ar ôl meysydd i'w gwella gyda'i gilydd.

Paramedr 4 – Tryloywder ac atebolrwydd wrth wneud penderfyniadau

Drwy ffedereiddio dan un corff llywodraethu, gellid gwella ymhellach yr hinsawdd o ymddiriedaeth, gonestrwydd a pharodrwydd i gydweithio sydd eisoes yn bodoli.

8 Gan ystyried yr holl asesiad, beth ellir ei wneud i leihau unrhyw effeithiau negyddol eich polisi a chyfrannu'n well at effeithiau cadarnhaol?

Gallai fod pryderon cychwynnol ymysg llywodraethwyr, rhieni a staff tra bod y newid yn cael ei ymgorffori. Er hynny mae'r ddwy ysgol yn cydweithio ers Ebrill 2019 ac wedi sefydlu perthynas dda. Bydd y cynnig yn cynnwys cyfnod o ymgynghori ac ymgysylltu â rhanddeiliaid i sicrhau bod pawb yn deall y cysyniad o ffederasiwn a'r hyn y disgwyliad iddo ei gyflawni.

9 Monitro, gwerthuso ac adolygu

Bydd yr ymgynghoriad yn gyfle i randdeiliaid ddysgu mwy am y cynnig a rhannu eu barn. Yn dilyn y cyfnod ymgynghori ffurfiol, bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei baratoi a chaiff ei ddefnyddio gan y cyrff llywodraethu ac i benderfynu a ddylid bwrw ymlaen â'r cynnig i'w gymeradwyo'n ffurfiol gan yr Aelod Cabinet dros Addysg a Sgiliau. Bydd yr AEDCh hwn hefyd yn cael ei ddiweddarau yn ystod y cam penderfynu hwn.

10 Cynnwys Pobl

Bydd yr ymgynghoriad yn gyfle i randdeiliaid ddysgu mwy am y cynnig a rhannu eu barn. Yn dilyn y cyfnod ymgynghori ffurfiol, bydd Adroddiad Ymgynghori yn cael ei baratoi a chaiff ei ddefnyddio gan y cyrff llywodraethu ac i benderfynu a ddylid bwrw ymlaen â'r cynnig i'w gymeradwyo'n ffurfiol gan yr Aelod Cabinet dros Addysg a Sgiliau. Bydd yr Adroddiad Ymgynghori ar gael ac yn cael ei gyhoeddi ar wefannau'r Cyngor a'r ddwy ysgol.